

Rüyalarımız ve yorumlarımız

Said bey: “Rüya tâbiri hakkında bilgi verir misiniz? Rüyaya güvenilir mi? Rüya tabirleriyle amel edilir mi?”

Rüya, uykuya girdiğimizde gördüğümüz hayat kareleri olarak hayatın bir gerçeğidir. Rüya görmek ve rüya yorumlamak, kavram olarak Kur’ân’a da girmiştir. Kur’ân’a giren bir kavram üzerinde durmaya değer.

Kur’ân, Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm’ın rüya gördüğünü, rüyasını yorumladığını ve sâir insanların rüyalarını da doğru biçimde yorumladığını bildirmektedir. Rüya tabir etmek bir ilimdir ve Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm’a rüya tabiri ilmi verilmiştir. Bu bize, rüyalarımızı hepten silip atmamızın yanlış olduğunu gösterir. Demek, rüyalarımızda ve uykumuzda belirli hakikatlerin perdeli olarak gizlendiği bir gerçektir.¹

Bununla beraber, rüyalarımız her yönüyle bizi yüzde yüz doğru yönlendiren gerçeklerimiz olmaktan uzaktırlar. Bedüzzaman Hazretlerinin ifade ettiği gibi, rüyaların kapısı hayallere yoğun bir şekilde açıktır. Rüyaları doğru yorumlamak için, rüyaları hayallerden arındıracak bir hakikat ilmi ve perspektifine şiddetle ihtiyaç vardır. Aksi takdirde yapılan yorumlar hayalleri beslemekten öteye geçmeyecektir.

Günümüzde rüya tabirleri hakkında bazı İslâm büyüklerinin kaleme aldıkları eserlere ulaşmak mümkündür. Fakat rüya tabirleri ilminin, diğer ilimler gibi herkesçe öğrenilen ve geliştirilen bir ilim olma hüviyetini kazanmadığını görüyoruz. Bundandır ki rüyalarımızı gruplandırmamız ve tabire değen rüyaları tanımamız bizi daha sağlıklı bir neticeye götürecektir.

Bedüzzaman Hazretleri rüyayı üç grupta incelemiştir. Bunlardan ikisi Kur’ân’ın “edğâsü ahlâm” tabir ettiği karmaşık sözlerden ibarettir. Bunlar tâbire değmezler ve mânâsı varsa da ehemmiyeti yoktur. Böylesi rüyalar için Bedüzzaman Hazretleri “Ya mizacın inhirafından, kuvve-i hayaliye şahsın hastalığına göre bir terkibat, tasvirat yapıyor; yahut gündüz veya daha evvel, hattâ bir iki sene evvel aynı vakitte başına gelen müheyyiç hâdisâtı, hayal tahattur eder, tâdil ve tasvir eder, başka bir şekil verir”² der.

Üçüncü kısım rüyalar ise sadık rüyalarlardır. Sadık rüyalarda ruh, âlem-i gaybtan bir pencere bulur, girer ve bir takım mânâları orada görür, bu mânâlara sûretler giydiren ve çıkar. Bu tür rüyalarda bütün mesele, bu sûretleri doğru yorumlamaktır.³ İşte rüya tabirleri hakkında yazılanlar, bu sûretlerin yorumlanması çabalarından ibarettir. Bu çabalarda şüphesiz hata payı vardır.

Güzel rüyalar bize bir ümit ışığı yakabilirler. Bir önsezi hükmüne girebilirler. Resûlullah Aleyhissalâtü Vesselâm buyurmuştur ki: “Sizden birisi sevdiği bir rüyâyı görürse, bilsin ki o Allah tarafındandır. Bunun üzerine Allah’a hamd etsin ve bu rü’yâyı başkalarına da anlatsın. Buna aykırı, hoşlanmadığı bir rüyâ görürse, bilsin ki, o Şeytandandır. Şerrinden Allah’a sığınsın ve bunu hiç kimseye söylemesin. Böyle kötü rüyâ, sahibine zarar vermez.”⁴

Rüyalar konusunda dikkat etmemiz gereken husus; rüyâlarımızı iyimser bir bakış açısıyla hayra yormalı, kötüye yorumlamamaya özen göstermeliyiz. Çok net bir bilgi kaynağı niteliği taşımadığından, rüya tabirleri ile amel etmek de caiz değildir. Çünkü ilim ile amel edilir; ilimsiz yorumlarla amel edilmez.

Dipnotlar:

1- Mektûbât, s. 331

2- Mektûbât, s. 332

3- A.g.e.

4- Buhârî, K. Ta’bîr, 2102